కథా నిలయం
1560
శ్రీకాకుళం

చీకటినుంచి....

వీరు నమ్మతారో, నమ్మరో తెలీదుగానీ-ఒక్కొక్క మనిషికీ ఒక్కొక్క సమయంలో జ్ఞానోదయం అవుతుంది.

కావాలంటే మా సుందరంనే అడగండి.

ఆ రోజు తన గురించిన సత్యం తనకు తెలిసింది అంటాడు.

నేనూ, సుందరం కాలేజీలో చదువుతూ ఒకే హాస్టల్లో ఉండేవాళ్ళం.

అప్పటి మాట ఇది!

ఆదివారం-

పగలు పది గంటలవుతూంది. నేను తిలక్ కవితల పుస్తకం చూసి ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ లేచాను. గది తలుపు తీస్తుంటే బయట కారిడార్ లో కోలాహలం వినిపించింది.

వెళ్ళి చూశాను. ఆ హడావిడంతా సుందరం గది ముందు.

సుందరం గదిలోకి కొత్త సభ్యుడు ప్రవేశించాడట. విశ్వంహీరోలా, చాలా ఉత్సాహంగా సుందరంకి ఆజ్ఞలు జారీ చేస్తున్నాడు.

సుందరం గది నెంబరు 34. నేనూ, రామ్మూర్తి 31 లోఉంటున్నాం. 35 వ నెంబరు గది విశ్వం, ప్రసాదరావులది.

"నీ శ్రేయస్సు కోరి చెప్తున్నానబ్బాయ్, ఆతర్వాత నీఇష్టం. ఇప్పుడేపోయి వార్డెన్‌కి చెప్పు-ఈ పుచ్చొంకాయ మొహాన్ని నా గదిలో పెట్టకండని. రావాలంటే మన సైన్యమంతా రంగంలోకి దిగుతుంది. నీకు జరిగిన అన్యాయాన్ని ప్రతిఘటిస్తుంది-నా మాట వినకపోయావో-ఆనక నువ్ ఒడ్డునపడ్డ చేపపిల్లవై పోతావ్. మాసపోటా లేకుండా గిలగిల్లాడిపోతావ్."

నేను సదరు పుచ్చొంకాయ మొహంకేసి చూశాను.

గదిలో పడమర మూలగా కిటికీకి దిగువగా మోకాళ్ళ మీద తల ఆనించుకుని, ముడుచుకు కూర్చున్నాడతడు. తామర కాడలా జవజవలాడి పోతున్న శరీరం, వెలిసిపోయిన పాంటు, షర్టు, తైలసంస్కారం లేని చింపిరి జుట్టూ.

పుస్తకాలు, బట్టలు కలిపి కట్టిన గుడ్డమూట ప్రక్కగా నేలమీద ఉంది.

విశ్వం జోక్ మీద జోక్ విసిరి జనాన్ని నవ్విస్తూ, మధ్య మధ్య సుందరానికి హెచ్చరికలు చేస్తున్నాడు.

"నేను చెప్పిన మాట వినకపోతే-నేను మీ వూరికి పోయి మీ నాన్నగారికి మహా ఘనత వహించిన సుందరంగారి భ్రష్టత్వాన్ని గురించి-కొంచెంగా విన్నవించి వస్తాను. ఆ తర్వాత తమ అడ్రస్ కేరాఫ్ పేవ్‌మెంట్!"

అంతా ఫక్కున నవ్వేరు.

సుందరంకి-పైప్రాణాలు పైనే పోయినట్లయింది. క్షణం తర్వాత మళ్ళీ ప్రాణాలు తెచ్చుకున్నాడు.

చుట్టూ ఉన్న మిత్ర బృందాన్ని కలయజూశాడు. విశ్వం మీద దృష్టి నిలిపి "అట్టాగే" అని తలవంచుకున్నాడు.

"మా బుజ్జి సుందరం చాలా బుద్ధిమంతుడు-నాకు తెలుసు" అని గోముగా అని, "వెళ్దాంపదండి. వార్డెన్ సంగతి చూద్దాం" అంటూ మెట్ల

వైపు నడిచాడు విశ్వం. అంతా అతన్ని అనుసరించారు.

ముప్ఫయి నాలుగో నెంబరులో నేనూ, అతనూ మిగిలేము. కిటికీ వారగా వెళ్ళినిల్చున్నాన్నేను. పిచ్చుక కిచకిచమంది. తలపైకెత్తి బయటకు చూశాను. దూరంగా చౌరస్తా కనిపిస్తోంది. అక్కడి నుంచి బాట వెంట నా చూపులు ప్రసరించాయి. అరఫర్లాంగు దూరంలో ఒక సందు మెయిన్ రోడ్డును కలుస్తోంది. అక్కడ వూరకుక్కలు కొట్లాడు కొంటున్నాయి. బక్కచిక్కి నీరసించిపోయిన కుక్కను మిగతా కుక్కలు తమరాజ్యంలో దానికి ప్రవేశంలేదని తతురుమున్నాయ్.

"నీ పేరు ?" అంటూ అతనికేసి చూపులు మరల్చాను.

సరిగ్గా అదే సమయంలో అతనూ తలెత్తి నా వైపు చూశాడు. మా ఇద్దరి చూపులూ కలుసుకున్నాయి.

"ప్రకాశం" అని చూపులు మరల్చుకున్నాడు.

నేను ఇతర విషయాలు అడగబోతున్నాను, అతడే చెప్పసాగాడు.

"మాది విమలాపురం. నిన్ననే మా అయ్య నన్ను కాలేజీలో చేర్పించాడు. ఇవ్వాళొచ్చి హాస్టల్లో చేరమన్నారు. ఈ గది నెంబరిచ్చారు. విశ్వం గారిదీ మా వూరే. మా అయ్య ఆళ్ళకాడ పాలేరు. మేం గూడెం మడుసులం."

ఒక మనిషి గురించి తెలుసుకోవాలంటే చాలా బొమ్మలు చూడాలని ఎక్కడో చదివాను. ప్రకాశం మాటలు వినేసరికి అందరి విషయంలోనూ ఇది వర్తించదనిపించింది. సమస్యని రెండుముక్కల్లో వివరించేశాడు.

జరుగబోయే రభస నా కళ్ళల్లో మెదిలింది.

వెండి చెంచాని నోట్లో పెట్టుకుని పుట్టాడు విశ్వం. అతనికి తన ప్రత్యేకతను గురించిన స్పృహ కూడా జాస్తిగానే ఉంది. ఆస్పృహని ఎగదోయడానికి తగిన మందీ, మార్బలమూ ఉంది. పుర్రెలో వంకరబుద్ధులూ

ఉన్నాయి. వీటన్నిటినీ సానుకూల పరిచేరాలు-అతని జేబుల్లో దండిగా ఉన్నాయి.

నాకు ప్రకాశం మీద జాలి వేసింది.

"వార్డెనమ్మగారు రూమిచ్చారు, నా తప్పేముంది, సార్, చెప్పండి?" అడిగాడు ప్రకాశం.

సాలోచనగా అతనివైపు చూస్తూ ఉండిపోయాను.

పటాలం తిరిగొచ్చింది. వార్డెన్ బయటికి పోయిందట. మళ్ళీ వెళ్ళాలట.

అందరూ నెమ్మదిగా అటూ ఇటూ సర్దుకున్నారు.

"కొంచెంసేపు ఉండి మళ్ళీ వెళ్దాం. నేనూ వస్తా"

అంటూ తనూ రంగం నుంచి నిష్క్రమించాడు విశ్వం.

నేనూ నా గదికేసి నడుస్తూ, సుందరంని నాతో రమ్మని సైగచేసాను. అతను నన్ననుసరించాడు.

"నీకు తెలీదని చెప్పటం కాదుగానీ", అని ప్రారంభించి, నామనసులోని మాట సుందరంకు చెప్పేశాను. రామ్మూర్తి విన్నాడు.

"ఒకే చోట ఉంటుంటే పశువులతోనూ, పక్షులతోనూ కూడా మనకు సావాసం ఏర్పడుతుంది. అట్లాంటప్పుడు ప్రకాశం లాంటబ్బాయ్ మనతో ఉండటంలో అభ్యంతర మెందుకు ? నువ్వూ ఆలోచించు."

"మనం చదువు నిమిత్తం వచ్చాం ఇక్కడికి. చదువు మన బుద్ధిని వికసింప చేయాలి గానీ, ఇట్టా మరొకర్ని బాధించకూడదు. ఏవంటావ్?"

సుందరం ఏవీ అనలేదు. నేను చెప్పిన వన్నీ విని విమ్మళంగా వెళ్ళిపోయాడు. రామ్మూర్తి, నేనూ ఒకరి మొహాలొకరు చూసుకున్నాం.

మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకి వ్యవహారం తేలింది.

విశ్వం విజయలక్ష్మిని వరించి జైకొట్టించుకున్నాడు.

ప్రకాశం ఒక్కడికీ వేరుగా రూమ్ నెంబర్ 120 ఇవ్వబడింది. హాస్టల్లో చివరి గది అది. దాన్ని ఆనుకుని మురుగు దొడ్లు, ఆ ప్రక్కగా మైదానం, దానికి ఆవలగా శ్మశానం. వీటన్నిటినీ మించి ఆ గది ఎవ్వరికీ పనికి రానిది.

ఆ మర్నాడే నేను గ్రహించ గలిగాను-ప్రకాశం మనసులో విషం పూసిన బాణం గుచ్చుకుందని. మెస్‌లో ప్రకాశం సీటు ఓ మూలకి స్థిరబడి పోయింది. అప్పుడతను నాకేసి చూసిన చూపులు గుండెకి సూటిగా తగిలి నాయి నాకు.

నా ఆలోచనల్లో చోటు చేసుకుని వేధించడం మొదలెట్టాడు ప్రకాశం. పోనీ నేనే గది మారి అతనికి తోడుగా 120 లోకి వెళ్తానని అడిగి చూశాను. ఒప్పుకోలేదు. అది సింగిల్ రూమ్ అని సమాధానం వచ్చింది. నా మిత్రుల్లో కొందరిని అడిగి చూశాను-నేను 120 రూమ్‌లోకి వెళ్తాను,మీ రూంలోకి ప్రకాశం వస్తాడని. "మంచో, చెడో, విశ్వం చెప్పిన మాట విను బ్రదర్ ! వాడితో మేం పేచీ తెచ్చుకోం" అన్నారు.

నాకు తేలు కుట్టినట్టయింది.

రాత్రి తొమ్మిదవుతూండగా సుందరం గదికి వెళ్ళాను. అతనికి నచ్చచెప్పాలన్న ప్రయత్నం చిలికి చిలికి గాలి వాన అయింది. మాటా మాటా అనుకున్నాం. కోపంతో నేనే తూలి మాట్లాడాను.

"ఆ విశ్వం గాడి మోచేతి క్రింద నీళ్ళు తాగుతూ బతకడంకంటే నీళ్ళు లేని బావిలో దూకి చావడం మేలు."

"నీ బ్రాహ్మణ్యం మండినట్లే ఉంది. ఓ అంటే ఢం రాదు, కులాల గురించి వాడిచ్చే లెక్చర్లకు వత్తాసు."

"నువ్ చేసిన పనికి నువ్ తప్పకుండా పశ్చాత్తాప పడతావ్ చూడు." ఇలాంటివన్నీ అన్నాను.

సుందరం చివరికి నాకు బాగా బుద్ధి చెప్పాడు: "నీ అభ్యుదయ భావాలు, లెక్చర్లు నా కొద్దులేరా. నన్నిట్టా ఉండనీ. మా నాన్న గుర్భోపురాణం చెప్తాడు. పండితుడు. చుట్టుపక్కల పది పల్లెలకి ఆయన గురువు. ఆయనను భ్రష్టు పట్టించలేను. విశ్వం చెప్పింది నాకు సబబుగానే తోచింది."

అది విన్నాను. బయట పడ్డాను.

ఆ సంవత్సరమంతా ప్రకాశం మా హాస్టల్లో ప్రతి అంశానికీ టార్గెట్ అయిపోయాడు. విశ్వం అండ్ కంపెనీ చాలా చాలా చేశారు. అతనికి పింజేరు మొహం, చి,చొ,వ, (చిరిగిన చొక్కాల వరాహం) శ్రీమాన్ వన్ ట్వంటీ-వంటిచాలా బిరుదుల్ని పొందాడతను. తెల్లకాగితం లాంటి అతని మనస్సు మీద అంతా కలిసి సిరాముద్దలు ముద్దలుగా ఒలకబోశారు.

నలుగురితో కూర్చోడానికి లేకుండా, నవ్వడానికి లేకుండా, నలుగురిలో నిలబడేందుకు లేకుండా, అవమానాలతో-ఏడేడు సంద్రాల దూరాన్ని కొలుస్తూ రోజులు గడపటానికి అలవాటు పడ్డాడు ప్రకాశం.

ఒకరోజు—

కాలేజీలో ఒక అగ్నిపర్వతం పేలింది. ప్రిన్సిపాల్ గదిలో విచారణ మొదలైంది. ముద్దాయి-ప్రకాశం. అతను లీల అనే అమ్మాయికి ప్రేమలేఖ రాశాడు. ఆమెకు అసలే అగ్గిబరాటా అనే పేరుంది. ప్రకాశం ముందు ఒక ఉత్తరాన్ని, ఒక చిరిగిన పుస్తకాన్ని పడేసి దీనికి నీ సమాధానం ఏమిటన్నారు ప్రిన్సిపాల్. ప్రకాశం తన కేమీ తెలీదన్నాడు. ప్రిన్సిపాల్‌కు చిర్రెత్తుకొచ్చింది. అచ్చు పుస్తకంలో అక్కడక్కడా మాటల్ని చించి వాటన్నింటినీ వేరే కాగితం మీద అంటించి తయారు చేసిన ఉత్తరం అది. వ్రాసింది లీలకు. రాసిన వాడు ప్రకాశం. పుస్తకం అతనిది.

ప్ర
శంని డిబార్ చేశారు.

ఆ
త్రి-బాగా పొద్దుపోయిన తరువాత, అతని గదికి వెళ్ళాను.

కిటికీ దగ్గర
గా నిలబడి దూరంగా శ్మశానంలో కాలుతున్న శవాన్ని చూస్తు

న్నాడతను.

సన్న
గా దగ్గి, "అయాం వెరీ సారీ" అన్నాను.

అత
ను అదోలా నవ్వాడు. "కొండ చిలువ నోట్లో చిక్కిన బక్క

ప్రాణి పని
ఎప్పుడూ ఇంతే. ఇందులో బాధపడాల్సిందేంలేదు." అన్నాడు.

"
ఆ వృత్తరం, పుస్తకం..." అని నేను అర్ధోక్తితో ఆపితే-

పక్కకి తి
గి, "పరిస్థితులు, పరిసరాలు నా నేరాన్ని ఋజువు చేశాయి

గదా" అని
వూరుకున్నాడు.

మ
కొద్ది సేపు కూర్చున్నాను. రాబోతుంటే అన్నాడు- "మా

నాన్న పొ
రాటి కోసం బయటి వాళ్ళ పొలంకౌలుకి తీసుకున్నాడులెండి.

ఈ మాత్ర
శాస్తి జరక్కపోతే ఎట్లా మరి!"

గ
క్క పోయి అతనన్న మాటల్ని తీరికగా నెమరేసుకుంటేగానీ--,

"ఈ కన్నీ
-కైఫీయత్తులు ఎవరి దగ్గర ఉన్నయో," అర్థం కాలేదు.

* * *

మ
డో సంవత్సరం మధ్యలో—

సు
దరం తీవ్రమయిన అస్వస్థతకి లోనయ్యాడు. పదిహేను రోజు

లకిగానీ
రం తగ్గలేదు. మనిషి పాలిపోయి, చిక్కిశల్యమైనాడు.

కొన్నాళ్ళు
శ్రాంతి కోసం ఇంటికి పొమ్మన్నారు ప్రిన్సిపాల్. తనకు

తోడుగా
ళ్ళవూరికి నన్నూ రమ్మన్నాడు సుందరం.

వా
నాన్న-శివయ్యగారు-తలవాకిట కూర్చుని పిల్లలకి పాఠాలు

చెప్తున్నా
ఆయన తొడమీద ఆరేడేళ్ళ చిన్నపిల్లవాడు. వాడి చెయ్యి

పట్టుకొని
క్షరాలు దిద్దబెట్టున్నారు. ఆయన మమ్మల్ని చూసి ఆపూట

కార్యక్రమం పూర్తి చేశారు. పిల్లలంతా కిలకిలమంటూ వెళ్ళిపోయారు.

కుశలప్రశ్నలూ, నా పరిచయము అయినాయి. సుందరం తల్లి కూడా ఒకసారి బయటకు వచ్చి మాతో మాట్లాడి వెళ్ళింది.

భోజనాలకి లేచాము.

ఒక వరుసలో వేసివున్నాయి విస్తళ్లు. శివయ్యగారికి ఓ పక్కన నేను. నా పక్కగా సుందరం. ఆయనకు మరో పక్కన ఇందాక అక్షరాలు దిద్దుకుంటున్న పిల్లవాడు.

నాతోపాటే సుందరంకూడా ఆ పిల్లవాడి కేసి ఎగాదిగా చూడసాగాడు. శివయ్యగారు మా ఇద్దరి ఆలోచనలూ పసిగట్టారల్లేవుంది, చెప్పారు- "ఈ అబ్బాయి మన గూడెం సుబ్బయ్య మనవడురా. ఈ మధ్య సుబ్బయ్య పొయ్యాడు. నేనే వీణ్ణిక్కడికి తీసుకొచ్చాను. నాలుగు అక్షరమ్ముక్కలు నేర్పుతున్నాను."

శివయ్యగారి ఫాలభాగం సూర్యునిలా వెలుగుతోంది.

సుందరంకేసి చూచాను. అతనికి విద్యుల్లతను పట్టుకున్నట్లూ, బుద్ధిని, గుండెను— ఒక కుదుపు కుదిపినట్లూ అయిందని అర్థం చేసుకున్నాను.

నా అభిప్రాయాన్ని నిజంచేస్తూ ఆ రాత్రి నా ముందు ఆత్మశోధనం చేసుకున్నాడు సుందరం. ప్రేమలేఖ రహస్యం తెలిసిందినాకు.